

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.V.20.477/2022/6.

A tanács tagjai:

Dr. Bartal Géza a tanács elnöke

Dr. Cseh Attila előadó bíró

Dr. Csesznok Judit Anna bíró

Dr. Puskás Péter bíró

Szolnokiné dr. Csernay Krisztina bíró

A felperes:

felperes1

A felperes képviselője:

Dr. Vass Dániel Béla ügyvéd (cím1)

Az alperes:

alperes1

Az alperes képviselője:

Dr. Ocskay Zoltán ügyvéd (cím2)

A per tárgya:

Kamatkövetelés és járulékai

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Tatabányai Törvényszék 1.Pf.20.206/2021/4. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Tatabányai Járásbíróság 10.P.20.229/2021/14-I. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet – a felülvizsgálattal érintett részében – hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperes részére 150.000 (százötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 657.142 (hatszázötvenhétezer-száznegyvenkettő) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes mint vevő, az alperes mint eladó (a továbbiakban együtt: a felek) 2018. október 4-én adásvételi szerződést (a továbbiakban: szerződés) kötöttek az alperes tulajdonában álló cím3 helyrajzi számú ingatlanra (a továbbiakban: perbeli ingatlan) 49.075.911 forint vételáron. Rögzítették, hogy a perbeli ingatlanra az cég1 Zrt. javára 7 vezetékgig van bejegyezve, továbbá a Magyar Államot megillető elővásárlási jog terheli, egyebekben per-, teher-, és igénymentes.

[2] A felperes a vételárat 2018. november 15-én megfizette, tulajdonjogát bejegyezték az ingatlan-nyilvántartásba.

[3] Az alperes 2018. december hónapban megkísérelte a perbeli ingatlant a felperes birtokába adni. Ekkor kiderült, hogy az ingatlanon a szerződésben felsorolt vezetékgigokon felül további, a tulajdoni lapon és térképen nem szereplő víz-, csatorna- és villanyvezetékek találhatók, melyek az önkormányzat tulajdonában álló másik ingatlan közművekkel történő ellátását szolgálták és a cég2 tulajdonát képezik. Az alperes és a társulás 2013-ban megállapodtak a vezetékek elhelyezését illetően, az ezekkel összefüggő szolgalmi jogok bejegyzése azonban elmaradt. A társulás 2019. május 29. napján tartott közgyűlésen hozott határozatban elismerte a felelősségét ezen mulasztást illetően, a közművek kiváltását azonban anyagi okok miatt nem vállalta. A felperes a fentiekre tekintettel nem lépett birtokba.

[4] A helyzet megoldása érdekében a felek között megkezdett egyeztetés nem vezetett eredményre, ezért a felperes 2019. június 28-án kelt levelével a szerződéstől elállt. Időközben a felperes megfizette a 2019. évi 1.003.700 forint összegű telekadót.

[5] Az alperes a 2019. augusztus 29-i kelt levelében közölte a felperessel, amennyiben úgy látja, hogy a megvásárolt ingatlan hasznosítására a társulás tulajdonát képező vezetékek miatt nincs lehetőség, úgy – figyelembe véve, hogy az alperes önkormányzat ellenőrzési körén kívül álló okból az adásvétel tárgyát képező ingatlan birtokba vétele már nem érdeke a felperesnek – a szerződést megszüntnek tekinthetik és mivel a megszűnésért egyik felet sem terheli felelősség, így az eredeti állapot helyreállítása körében a megfizetett vételárat visszaszolgáltatja, cserébe a felperes a tulajdonjogot az önkormányzat javára visszaadja.

[6] A felek 2020. július 1-jén „Adásvételi szerződés felbontása” elnevezésű megállapodást kötöttek, miszerint a szerződést közös megegyezéssel felbontják, az eredeti állapotot helyreállítják, az alperes a megállapodás aláírásától számított 30 naptári napon belül visszafizeti az ingatlan vételárát, valamint megfizet kamat jogcímén 718.189 forintot, telekadó jogcímén 1.003.700 forintot, ügyvédi munkadíj jogcímén 1.878.317 forintot. Az alperes a megállapodásban hozzájárulását adta ahhoz, hogy az alperes 1/1 arányú tulajdonjoga az ingatlan-nyilvántartásban visszajegyzésre kerüljön.

[7] Az alperes a fenti összegeket 2020. július 17-én megfizette a felperes részére, az alperes tulajdonjogát az ingatlan-nyilvántartásba visszajegyezték.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[8] A felperes keresetében az alperes 6.571.423 forint tőke és 48.662 forint további tőke, ezek 2020. július 17. napjától a kifizetés napjáig járó, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:155. §-a szerint számított késedelmi kamata, továbbá a perköltség megfizetésére kötelezését kérte. Arra hivatkozott, hogy az alperes a

szerződést megszegte, amire tekintettel ő elállt attól, a felek a szerződés felbontása körében az eredeti állapot helyreállítása tekintetében írásbeli megállapodást kötöttek, amelyben az alperes nem a Ptk. 6:155. § (1) bekezdése szerinti, a vállalkozások közötti szerződésekre vonatkozó, hanem a Ptk. 6:48. §-a szerinti késedelmi kamat megfizetését vállalta. Hangsúlyozta, hogy a megállapodás kifejezett joglemondó nyilatkozatot, illetőleg teljességi záradékot nem tartalmazott, ezáltal joga van a késedelmi kamat különbözetének követelésére az alperessel szemben, kereseti kérelme összecsúszva a két kamatmérték különbözete. Kitért arra, hogy a felek az eredeti állapot helyreállítása körében rendelkeztek a 2019. évben megfizetett telekadó visszafizetéséről is, így szerinte ennek kapcsán is a vállalkozások közötti szerződésekre vonatkozó törvényes mértékű késedelmi kamat megfizetésére tarthat igényt.

[9] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Hivatkozott arra, hogy a szerződés felbontása tárgyában megállapodást kötöttek, amelyben jogügyletüket teljeskörűen rendezték, így a felperes további igényt nem érvényesíthet vele szemben. Vitatta, hogy szerződésszegést követett el, továbbá, hogy az ingatlan adásvételi szerződés körében önkormányzatként vállalkozásnak minősülne és ezáltal a jogviszonyra a Ptk. 6:155. § (1) bekezdése volna alkalmazandó. E körben arra utalt, hogy a szerződést nem a felperes elállása, hanem a feleknek a szerződés felbontásáról szóló közös megegyezése szüntette meg. A telekadó után járó késedelmi kamat vonatkozásában hangsúlyozta, hogy a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény 18. §-a alapján a felperes volt az adott ingatlant tulajdonosa a 2019. évben, így az eredeti állapot helyreállítása körében a megfizetett telekadó nem tartozott a visszafizetendő tételek közé, annak visszafizetését gesztusként vállalta a felperes felé. A kereset összecsúszását nem vitatta.

Az első- és másodfokú ítélet

[10] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította.

[11] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 383. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, kötelezte az alperest a felperes részére 6.571.423 forint és ennek 2020. július 17. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamat 8 százalékponttal növelt mértékű késedelmi kamata, 726.523 forint elsőfokú, valamint 748.977 forint másodfokú perköltség megfizetésére, ezt meghaladóan az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

[12] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást és jogi indokait hiányosnak ítélte, ezért azokat kiegészítette.

[13] Az ügy érdemét illetően kiemelte, hogy a perbeli szerződést a felek külön okiratba foglalt megállapodásukkal szüntették meg, ezzel zárták le a szerződéses jogviszonyukat. Tekintettel arra, hogy a Ptk.-án alapuló késedelmi kamat objektív szankció, a jogvita elbírálása szempontjából nem volt relevanciája annak, hogy az alperes szerződést segezt-e, amint annak sem, hogy a szerződés a felperes elállása vagy a felek szerződés felbontására irányuló megállapodása folytán szűnt-e meg, miután mindkettő jogkövetkezménye az, hogy a szerződés ex tunc hatállyal szűnik meg, és az eredeti állapotot kell helyreállítani.

[14] A másodfokú bíróság megállapította, hogy bár a szerződő felek kifejezetten nem rendelkeztek akként, hogy az alperes a felperes részére a Ptk. 6:48. §-a szerinti mértékű késedelmi kamatot fizet meg, azonban a kamat összegéből megállapítható volt, hogy az alperes e Ptk. rendelkezés szerint számított kamat megfizetésére vállalt kötelezettséget és azt teljesítette.

[15] Az alperes ellenkérelmi hivatkozásaira tekintettel felhívta a Ptk. 8:1. § (1) bekezdésének 4. pontját (vállalkozás fogalma), utalt az e jogszabályi rendelkezéshez kapcsolódó „miniszteri indoklásra”, miszerint a jogalkotó a vállalkozás definíciójaként a

fogyasztó definíciójának ellentételezését kívánta megalkotni, ezáltal a vállalkozást nem szűkítette le kizárólag gazdasági társaságra. Megállapította, hogy az alperes nem tekinthető a fenti értelmező rendelkezés szerinti „szakmája és önálló foglalkozása körében eljáró személy”-nek. A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 106. § (1) bekezdés b) pontjából, 112. § (1) bekezdéséből, valamint a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény (a továbbiakban: Nvtv.) 3. § (1) bekezdés 18. pontjából (mely szerint: „üzleti vagyon: a nemzeti vagyon azon része, amely nem tartozik az állami vagyon esetén a kincstári vagyonba vagy a kivezetésre szánt állami vagyonba, az önkormányzati vagyon esetén a törzsvagyonba”), arra a következtetésre jutott, hogy az alperes önkormányzatnak jogszabályi lehetősége van arra, hogy gazdálkodása során bevételhez jusson, a vagyongazdálkodása során gazdasági tevékenységet végezzen. Az alperes a vagyongazdálkodása körében (erre a célra létrehozott gazdasági társaság útján) kötött adásvételi szerződést a felperessel, ezért a Ptk. 8. § (1) bekezdés 4. pontja alapján e szerződés vonatkozásában a felperessel együtt vállalkozásnak minősül, amiből az következik, hogy a Ptk. 6:155. § (1) bekezdése alkalmazható.

[16] A másodfokú bíróság vizsgálta azt is, hogy a szerződés felbontásáról szóló megállapodás alapján a felek a szerződéses jogviszonyt teljeskörűen lezárták-e. Úgy ítélte, hogy a Ptk. 6:87. §-ban foglalt teljességi záradék és a Ptk. 6:8. § (3) bekezdésében foglalt kifejezett joglemondás hiányában a felek megállapodása nem tekinthető jogviszonyuk teljes körű lezárásának, ezáltal a felperes a Ptk. 6:155. § (1) bekezdése alapján igényelt és az alperes által teljesített, a Ptk. 6:48. §-a szerint számított kamat különbözetére igényt tarthat a visszaszolgáltatott vételár vonatkozásában.

[17] A visszatérített telekadó után igényelt késedelmi kamattal kapcsolatos keresetet alaptalannak ítélte, rámutatva, hogy azt a felperes nem a szerződéshez kapcsolódóan, hanem a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény 18. §-a alapján, tulajdonosi minőségéből eredően fizette meg az alperes részére, de nem mint szerződő félnek, hanem mint a helyi adó beszedésére jogosult hatóságnak. Ennek következtében azt a szerződés felbontásakor az eredeti állapot helyreállításához az alperes nem volt köteles visszatéríteni, így a felperes a telekadó összege után megalapozatlanul igényelte a Ptk. 6:155. §-a szerinti mértékű késedelmi kamatot.

Felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[18] A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, annak hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróság keresetet elutasító ítéletének helybenhagyása érdekében. Megsértett jogszabályhelyként a Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 4. pontját, 6:8. § (3) bekezdését, 6:87. §-át, 6:155. § (3) és (4) bekezdését, valamint az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 5. § (1) bekezdés b) pontját jelölte meg.

[19] Mindenekelőtt azt hangsúlyozta, hogy a felek az adásvételi szerződéssel létrejött jogviszonyukat kontraktuális úton, megállapodással szüntették meg, ennek keretében történt az eredeti állapot helyreállítása és számoltak el egymással, amelyet a felperes is elfogadott, így nem az alapszerződés alapján, hanem a szerződést felmondó megállapodás alapján kell megítélni azt a kérdést, hogy a felek miként zárták le jogviszonyukat. Kiemelte, a szerződést felbontó megállapodásukban a törvényes kamatmértéktől eltérő kamatösszeg megfizetésében állapodtak meg, amelynek tekintetében a Ptk. 6:155. § (3) bekezdése alapján a felperest egy éves megtámadási idő illette meg, melyet a másodfokú bíróság figyelmen kívül hagyott.

[20] Az alperes a Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 4. pontjába ütközőnek tartotta, hogy a perbeli adásvételi szerződés kapcsán vállalkozásnak minősülne. Kiemelte, önkormányzatként bizonyos esetekben (pl. üzlethelyiségei bérbeadásakor) üzleti tevékenysége körében jár el, a jelen esetben viszont, amikor egy ingatlan eladásáról volt szó – bármely más személyhez hasonlóan – nem kereskedőként vagy ingatlan-forgalmazóként üzletszerű tevékenységet

folytatva, hanem piaci szereplőként értékesített egy ingatlant. Erre tekintettel nem látta megállapíthatónak, hogy önmagában akár személye (települési önkormányzat), akár a jogügylet tárgya alapján a perbeli jogügyletben vállalkozónak minősülne, amiből következően pedig nem alkalmazható vele szemben a Ptk. 6:155. §-ában foglalt késedelmi kamatmérték szabálya.

[21] Sérélmelte továbbá, hogy a jogerős ítéletben az eljárási illetéket és fellebbezési illetéket is magában foglaló részperkötségek megfizetésére kötelezte a másodfokú bíróság annak ellenére, hogy az Itv. 5. § (1) bekezdés b) pontja alapján teljes személyes illetékmentességet élvez.

[22] A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában történő fenntartását célozta. Részletesen kifejtett álláspontja szerint a másodfokú bíróság helytállón foglalt állást a perbeli jogügylet tekintetében az alperes önkormányzat vállalkozói minőségéről a Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 4. pontja, az Mötv. 106. § (1) bekezdés b) pontja, 112. § (1) bekezdése, valamint az Nvtv. 3. § (1) bekezdés 18. pontja értelmezése útján. Tévesnek tartotta az alperes felülvizsgálati érvelését arra vonatkozóan, miszerint vagyongazdálkodása nem minősíthető üzleti tevékenységnek. E körben utalt Magyarország Alaptörvénye 32. cikk (1) bekezdésére, továbbá az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 3. § (1) bekezdésén és 7. § (1), (2) bekezdésén keresztül arra, hogy az önkormányzatok költségvetési szervek, kötelező és önként vállalt feladataik az alaptevékenység és a vállalkozási tevékenység felosztásaként jelennek meg. Így költségvetési szervként alaptevékenysége mellett vállalkozási tevékenységet is végez, haszonszerzés céljából, államháztartáson kívüli forrásból, nem kötelezően végzett termelő-, szolgáltató-, értékesítő tevékenységként. Ezeket összevetve az Mötv. 10. § (1) bekezdésével és 13. § (1) bekezdésével az állapítható meg, hogy az önkormányzati tulajdonban álló forgalomképes (tehát üzleti vagyonnak minősülő) ingatlan értékesítése a nem kötelezően végezhető feladatok körébe tartozik. Álláspontja szerint ezt erősíti az önkormányzati vagyon törzsvagyonra és üzleti vagyonra való felosztása az Nvtv. rendszerében is. Hivatkozott arra is, hogy az önkormányzat piaci szereplőként értékesíti ingatlanait, ezt gazdálkodó szervezetként teszi, mely fogalmat az Áht. és az Nvtv. is a Pp. 7. § (1) bekezdés 6. pontjában definiálja, nevesítve a helyi önkormányzatot is. Arra is utalt, hogy a felsorolásban foglaltak köre döntően megegyezik az 1959-es Ptk. 685. § c) pontjában rögzített „gazdálkodó szervezet” definíciójával.

[23] Mindezeket összegezve álláspontja az volt, hogy a perbeli ingatlan értékesítése során az alperes önkormányzat gazdálkodó szervezetként (önkormányzati alrendszerhez tartozó költségvetési szervként), üzleti vagyonával gazdálkodva (vállalkozási célra felhasználható forgalomképes tulajdonával), vállalkozási tevékenységet folytatott (azaz nem kötelező jelleggel, hanem önként vállalt feladatot végrehajtva, haszonszerzés céljából végzett értékesítést), amelyre tekintettel az alapjogügyletben vállalkozásnak minősült.

[24] A felperes a joglemondási és a teljességi záradék hiányával kapcsolatban is részletesen kifejtette álláspontját, egyetértve a jogerős ítéletben kifejtettekkel.

[25] Kitért arra is, hogy az alperes által felülvizsgálati kérelmében hivatkozott megtámadási jog gyakorlására nem volt szükség, a szerződést felbontó megállapodás ugyanis nem zárta el igényének érvényesítésétől, a részteljesítésként fizetett összeget pedig jogosult volt elfogadni.

[26] A felperes álláspontja szerint a másodfokú bíróság helytállón kötelezte az alperest a kereseti és fellebbezési illeték megtérítésére is, tekintettel arra, hogy az Itv. 5. § (1) bekezdés b) pontja szerinti teljes személyes illetékmentesség nem mentesíti az alperest a felperes által megfizetett illeték megtérítése alól a felperes pernyertessége esetén.

A Kúria döntése és jogi indokai

[27] A felülvizsgálati kérelem tartalmára tekintettel a Kúria mindenekelőtt a felülvizsgálati eljárás jogi természetét és kereteit illetően az alábbiakat rögzíti.

[28] A felülvizsgálati eljárás nem a per folytatása, nem egyfajta „harmadfokú” eljárás, hanem szigorú eljárási szabályok szerinti rendkívüli perorvoslat, tárgya a jogerős ítélet [Pp. 406. § (1) bekezdés], amelynek jogszabálysértő voltát a Kúria kizárólag a felülvizsgálati – és, ha előterjesztettek, a csatlakozó felülvizsgálati – kérelem korlátai között, az ott megjelölt jogszabályok tekintetében vizsgálhatja a Pp. 423. § (1) bekezdésének főszabálya értelmében.

[29] Az eljárásjogi tárgyú elvi iránymutatásoknak a Pp. hatályba lépése folytán történő felülvizsgálatáról szóló 1/2017. PJE határozat rendelkezései szerint a Kúria a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II.15.) PK véleményt (a továbbiakban: PK vélemény) – a 2. pontjának kivételével – a Pp. alkalmazása körében is megfelelően irányadónak tekintette. A PK vélemény 3. pontja által megerősítetten a felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis, ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti (PK vélemény 3. pont). Ha a fél a felülvizsgálati kérelmében több egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásának rendelkeznie kell az előző pontban meghatározott tartalmi követelményekkel (PK vélemény 4. pont).

[30] Minderre tekintettel – azon túlmenően, hogy az alperes a telekadó utáni kamatigény elutasításáról szóló jogerős ítéleti rendelkezést felülvizsgálati kérelmében nem támadta, ezáltal csak az alperes által megfizetett kamat és az igényelt kamat különbözete képezte a felülvizsgálati eljárás tárgyát –, a Kúria kizárólag a felülvizsgálati kérelemben konkrétan megjelölt jogszabályhelyek figyelembevételével vizsgálhatta a jogerős ítélet alperes által állított jogszabálysértő voltát.

[31] E felülvizsgálati keretek között eljárva a Kúria a felülvizsgálat eredményeként azt állapította meg, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból nem jogszabálysértő, ezért a felülvizsgálati kérelem alaptalan.

[32] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a per főtárgyát érintően anyagi jogi jogszabályhelyek sérelmét állította, azonban a szerződésértelmezési szabályok [Ptk. 6:86. § - 6:87. §] közül csak a teljességi záradékról rendelkező utóbbi jogszabályhelyet jelölte meg, a kötelek közös szabályai közül pedig a jognyilatkozat értelmezése (Ptk. 6:8. §) körében kizárólag a joglemondással kapcsolatos rendelkezést [Ptk. 6:8. § (3) bekezdést]. Az alperes eljárási szabálysértésre egyáltalán nem hivatkozott. Mindez azért lényeges, mert a másodfokú bíróság az igényérvényesítés lehetősége körében egyrészt mérlegelés, másrészt szerződésértelmezés útján állapította meg, hogy a felperes a kamatkülönbözet iránti igényét érvényesíthette, melynek vizsgálatára – adekvát eljárási és anyagi jogi jogszabálysértés megjelölése hiányában – nem kerülhetett sor, önmagában a hivatkozott jogszabályhelyek alapján pedig a jogerős ítéletben foglalt ezirányú megállapítás felülvizsgálata nem lehetett eredményes.

[33] Az alperes perbeli jogügylet szempontjából vállalkozókénti minőségével összefüggésben a Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 4. pontjának és 6:155. § (3) és (4) bekezdéseinek megsértését ugyancsak nem lehetett megállapítani. Ezzel összefüggésben a Kúria rámutat: a másodfokú bíróság jogerős ítéletének [54]-[55] pontjaiban helytállóan indult ki abból, hogy a Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 4. pontjában definiált „vállalkozás” fogalom kettős (vagylagos)

minőséget foglal magában: annak értelme szerint vagy a szakmája, önálló foglalkozása körében, vagy az üzleti tevékenysége körében eljáró személy minősül vállalkozásnak, melyek közül az alperes önkormányzat tekintetében csak az utóbbi minőség volt értelmezhető. Azt is helyesen vizsgálta ezt követően, hogy a perbeli szerződést az alperes üzleti tevékenysége körében kötötte-e.

[34] Az üzleti tevékenységgel összefüggő magatartás vizsgálatát a másodfokú bíróság az Mötv. 106. § (1) bekezdés b) pontja, 112. § (1) bekezdése, valamint az Nvtv. 3. § (1) bekezdés 18. pontja egybevetett normatartalmát értelmezve végezte el, e jogszabályhelyek rendelkezéseiből vezette le a Ptk. 6:155. § (1) bekezdésének alkalmazhatóságát kimondó jogi következtetését. Ennek keretében úgy ítélte, hogy az adott jogügylet során az alperes önkormányzat

- saját bevételt realizált önkormányzati vagyon hasznosításából,
- ezt a jogszabály által lehetővé tett gazdálkodása körében tette, és
- nem a törzsvagyonába, hanem üzleti vagyonába tartozó vagyontárgyának értékesítése által.

[35] A másodfokú bíróság tehát a Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 4. pontja szerinti üzleti tevékenységet egyéb szakági törvények normatartalmára tekintettel ítélte fennállónak a perbeli szerződés tekintetében. Az alperes azonban felülvizsgálati kérelmében kizárólag a jogerős ítéletben foglalt jogi következtetés eredményét [a Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 4. pontja szerinti vállalkozásnak minősülést], és az ennek folyományaként alkalmazhatónak ítélt Ptk. 6:155. §-át [annak is csupán (3) és (4) bekezdését] jelölte meg megsértett jogszabályhelyként. Az e megállapításra mint következtetésre vezető jogszabályértelmezési és logikai folyamat során figyelembe vett jogszabályok (Mötv., Nvtv.) rendelkezéseit, illetve azok értelmezését azonban az alperes nem érintette felülvizsgálati kérelmében, e jogszabályok megsértését nem állította, így a Kúria nem került abba a helyzetbe, hogy magát, a másodfokú bíróságnak az Mötv. és az Nvtv. rendelkezéseit érintő jogi okfejtését felülvizsgálhassa, eljárási szabálysértésre pedig – a fentebb írtak szerint – az alperes egyáltalán nem hivatkozott.

[36] Erre tekintettel a Kúria azt sem állapíthatta meg, hogy a másodfokú bíróság jogszabálysértően minősítette volna az alperest a perbeli szerződés körében vállalkozásnak, ennek hiányában pedig azt sem, hogy jogszabálysértő lett volna a 6:155. §-a szerinti kamatmérték alkalmazása erre a jogügyletre vetítve.

[37] Kiemeli továbbá, hogy a Ptk. 6:155. § (3), illetve (4) bekezdései sérelmének vizsgálata akkor lehetett volna releváns, ha a vállalkozói minőség megállapítását az alperes sikerrel támadta volna, hiszen ebben az esetben bírhatott volna jelentőséggel a felek mint vállalkozások között az eredeti állapot helyreállítása körében a visszatérített vételár után fizetett kamat esetlegesen jogszabálysértően alacsony, ezáltal megtámadható, illetve semmis mértéke.

[38] Alapvetően tévesen értelmezte az alperes a saját személyes illetékmentességének polgári perbeli jelentőségét pervesztességével összefüggésben, és minden alapot nélkülözően állította az Itv. „elsőbbségét” a Pp.-vel szemben. E körben a Kúria hangsúlyozza, hogy az Itv. szerinti személyes illetékmentesség szabályait a Pp. perköltségviseléssel kapcsolatos rendelkezéseivel összhangban kell értelmezni. A perköltségviselés általános szabálya [Pp. 83. § (1) bekezdés] szerint törvény eltérő rendelkezése hiányában a pernyertes fél perköltségét a pervesztes fél téríti meg. A perköltségviselés szabályai perjogi szabályok, ezek tekintetében az Itv. – amely számos más rendelkezés mellett a személyes illetékmentesség szabályait is tartalmazza –, nem perjogi szabály, így nem értelmezhető speciális jogszabályként a Pp. -hez mint általános jogszabályhoz képest. A Pp. említett főszabálya alól a személyes illetékmentességben részesülő pervesztes fél kivétel, így az említett perköltségviselési főszabály a pervesztes alperesre is irányadó. A Pp. 80. §-a szerinti perköltségfogalom

magában foglalja a félnél – a perben vagy azt megelőzően – a jog perbeli érvényesítésével okozati összefüggésben és szükségképpen felmerült minden költséget, értelemszerűen a jogát érvényesítő felperes által lerótt elsőfokú (kereseti) és másodfokú (fellebbezési) illeték összegét is. A másodfokú bíróság tehát jogerős ítéletében jogszabálysértés nélkül kötelezte a peresztes alperest a perköltségviselés körében mindkét fokú, a felperes által lerótt eljárási illeték megfizetésére is.

[39] A kifejtettekre figyelemmel a Kúria a nem jogszabálysértő jogerős ítéletet – a felülvizsgálattal támadott részében – a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[40] Az alperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, peresztestességére tekintettel ezért a Pp. 405. §-a és 364. §-a utaló rendelkezései folytán alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdés alapján köteles a felperes ügyvédi munkadíjból álló felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére, amelynek összegét a Kúria a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján, a felperes jogi képviselőjének nyilatkozatára tekintettel áfa nélkül állapította meg.

[41] Az alperes személyes illetékmentessége [Itv. 5. § (1) bekezdés b) pont] folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján az állam viseli.

[42] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet az alperes kérelmére, a Pp. 405. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 376. § (1) bekezdés a) pontja alapján tárgyaláson bírálta el.

[43] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja zárja ki.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 413. § (1) bekezdés, 423. § (1) bekezdés, 424. § (1) bekezdés

A döntés elvi tartalma

[44] A Kúria a felülvizsgálat során a felülvizsgálati – és, ha előterjesztettek, a csatlakozó felülvizsgálati – kérelem korlátai között, az ott megjelölt jogszabályok tekintetében vizsgálhatja a jogerős ítélet jogszabálysértő voltát.

Budapest, 2023. február 15.

Dr. Bartal Géza s.k. a tanács elnöke, Dr. Cseh Attila s.k. előadó bíró, Dr. Csesznok Judit Anna s.k. bíró, Dr. Puskás Péter s.k. bíró, Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k. bíró